

HỊCH TƯỚNG SĨ

Trần Quốc Tuấn

I. Giới thiệu chung :

1. Tác giả : Trần Quốc Tuấn

2. Tác phẩm :

- Hoàn cảnh sáng tác : SGK/58
- Thể loại : hịch
- Bố cục : 4 phần.

II. Tìm hiểu văn bản :

1. Nêu gương sử sách :

- Dẫn chứng từ xa đến gần, từ xưa đến nay. Tất cả đều là những tấm gương sẵn sàng hi sinh, xả thân vì chủ tướng.

→ liệt kê

=> Khích lệ tinh thần trung quân ái quốc, bề tôi sẵn sàng hi sinh vì chủ tướng, khao khát lập công danh.

2. Tội ác của giặc và nỗi lòng của tác giả :

- Đi lại nghênh ngang ... sỉ mắng triều đình ... bắt nạt tể phụ ... đòi ngọc lụa ... thu bạc vàng ... vét của kho, hung hãn như hổ đói.

→ liệt kê

=> Giặc vô cùng ngang ngược, tham lam

- Lưỡi cú diều ... thân dê chó.

→ Ẩn dụ

=> Nỗi căm giận và thái độ khinh thường, lòng khinh bỉ giặc của Trần Quốc Tuấn trước những hành động ngang ngược của kẻ thù.

=> Từ “Huống chi” có tác dụng giúp các tướng sĩ nhận định tình hình xưa và nay, tự suy ngẫm để có hành động đúng.

- ... tới bữa quên ăn, nửa đêm vỗ gối ... ruột đau như cắt.

- ... cảm tức chưa xả thịt lột da ...
- ... dẫu trăm thân này phơi ngoài nội cỏ ... cũng vui lòng.
- Lòng căm thù giặc tột độ, hi sinh vì nước.
- => Khơi dậy lòng yêu nước, căm thù giặc của tướng sĩ.

3. Phê phán những biểu hiện sai trái và đề xuất những hành động đúng đắn :

- ... không có ... ta cho ...
- mối quan hệ chủ – tướng
- ... cùng nhau sống chết, cùng nhau vui cười.
- mối quan hệ của những người đồng cảnh ngộ.
- => Tác động đến tình cảm, khích lệ lòng trung quân, ân nghĩa, thủy chung.
- Các người ... không biết lo ... không biết thẹn ... không biết tức ... không biết căm ... quên việc nước.
- Thái độ, hành động vô trách nhiệm, thờ ơ, bàng quan trước vận mệnh của đất nước, cầu an hưởng lạc, lối sống ích kỉ.
- => Khơi gợi lòng tự trọng, liêm sỉ của mỗi người.
- Giọng điệu phê phán mạnh mẽ, nghiêm khắc.
- “Chẳng những ... mà còn ... tướng bại trận”
- Điệp ngữ và nghệ thuật tăng tiến : kết nối các hình ảnh và nhấn mạnh ý trình bày.
- => Mong muốn các tướng sĩ mau chóng chứng minh tài năng, phẩm chất của mình bằng những việc làm thiết thực.
- Nêu cao tinh thần cảnh giác và tăng cường võ nghệ
- “Như vậy ... có được không?”
- Viễn cảnh sau khi dẹp giặc xâm lược.
- => Quyền lợi cá nhân gắn liền lợi ích dân tộc.
- Nghệ thuật : so sánh tương phản, điệp ý tăng tiến → tô đậm vấn đề và khích lệ tinh thần chiến đấu của tướng sĩ.

4. Chủ trương cụ thể và lời kêu gọi đấu tranh :

Chuyên tập "Bình thư yếu lược "

→ thái độ, rõ ràng dứt khoát

=> Nâng cao quyết tâm chiến đấu và chiến thắng kẻ thù xâm lược, dẹp bỏ tư tưởng cầu an hưởng lạc.

III. Tổng kết : Ghi nhớ (SGK/61)